

ОБЩИНА ЯКОРУДА

MUNICIPALITY of YAKORUDA

2790 Якоруда, ул. "Васил Левски" № 1
тел. 07442/2328, факс 07442/2628
ел. поща: oba_yda@abv.bg

I. V. Levski Str., 2790 Yakoruda, Bulgaria
Phone: +359/7442/2328, Fax: +359/7442/2628
e-mail: oba_yda@abv.bg

ПРОЕКТ

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА
за превенция и противодействие на
асоциалното поведение и
престъпленията на малолетните и
непълнолетните в община Якоруда
2016 година

Приета с Решение №..... по Протокол №.....
на Общински съвет – Якоруда

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА:

1. Законодателство.
2. Институционална рамка.
3. Нормативна рамка.
4. Децата в община Якоруда -- състояние, рискови групи деца, данни за правонарушения на малолетни и непълнолетни, рискови фактори.

III. ПРИНЦИПИ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГРАМАТА.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.

V. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ.

VI. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ПРОГРАМАТА:

- Приоритет 1. Превенция на насилие и агресия. Превантивна дейност по опазване на живота и здравето на децата в движението по пътищата.
- Приоритет 2. Превенция на наркомании.
- Приоритет 3. Превенция на ХИВ/СПИН.
- Приоритет 4. Превенция на трафик на хора.

VII. УПРАВЛЕНИЕ, ФИНАНСИРАНЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВО.

VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ.

I. УВОД.

Проявите на асоциално поведение, както и престъпността сред малолетни и непълнолетни, са едни от сериозните социални проблеми на обществото, за което в голяма степен допринасят кризисните процеси в сферата на икономиката и социалния живот. Необходимо е непрекъснато да се отчитат социалните и икономически проблеми, възникнали в резултат на кризата, проблеми, пред които са изправени най-уязвимите части от населението - децата и техните родители. Тежестта на кризата и демографските процеси се отразяват неблагоприятно върху престъпността. Опитът доказва, че превенцията е най-ефективният способ за противодействие на престъпността. Тя включва комплекс от мерки, насочени към установяване, ограничаване и отстраняване на криминогенните и виктимогенните фактори. Чрез нея се постига намаляване на престъпността и на разходите за нейното противодействие, повишаване на сигурността на децата и гражданите и на доверието им в способността на правозащитните органи да защитят правата и законните им интереси.

Превенцията сред деца и младежи е предпоставка за ограничаване на общата престъпност и грижа за бъдещето на нацията. Наличието на устойчиви криминогенни и виктимогенни фактори, които действат по отношение на тези възрастови групи, налага да се активизират превантивните въздействия на различни институции, работещи с деца, като се използват образованието, културата, изкуството, спортът и всички други средства за развитие на младата личност. От особено значение е извършването на ранна превенция на противообществените прояви, възпитанието в дух на отговорност и развиването на гражданска култура.

Настоящата Общинската програма за превенция и противодействие на детското асоциално поведение и престъпления на деца в община Якоруда третира общия проблем за насилието и необходимите мерки за неговото ограничаване, както и общата рамка на превенцията на явлението чрез информирание, съдействие, подпомагане и извършване на дейности.

В условията на динамично развиващото се общество, настъпващите промени и засилващата се престъпност сред малолетните и непълнолетните все по-важна става ролята на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/. Комисиите са създадени в изпълнение на Националният план за противодействие на престъпленията на малолетни и непълнолетни. Ръководен от факта, че не наказателната репресия, а алтернативата на наказанието, осъществявана чрез мерки за социално и възпитателно въздействие, биха повлияли по-силно на детето за промяна в поведението му, българският законодател е уредил превенцията и противодействието на детското асоциално поведение със специален закон - Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН). С този закон са регламентирани дейността и функциите на комисиите.

Усилията на МКБППМН – Община якоруда през 2016 г. отново ще бъдат насочени в посока по-голяма ефективност на превенцията на противообществените прояви, акцент върху корекционно-възпитателния аспект на дейността на комисията, както и по-пълноценно взаимодействие с институциите и организациите, имащи пряко или косвено отношение към дейността на Местната комисия за БППМН. Общинската програма се създава с грижа за децата, за техните семейства и за обществото като цяло.

Дейностите в програмата са в посока: към причините, водещи до противообществени прояви на малолетните и непълнолетните. Децата не трябва да се наказват за прояви, за които възрастните не носят наказателна отговорност. Реакцията на „статусните нарушения“ следва да е предмет на политиката в областта на грижите за детето, а не на санкциониращата система.

Комисията ще продължи да работи по прилагането на комплексен подход и междуинституционално сътрудничество, в посока превенция на реалните рискове на средата, която създава условията за въвличане на децата в риск от извършване на престъпления. Дейностите в програмата са насочени към превенция на престъпността и към по-добра закрила на децата в риск.

Общинската програма за превенция и противодействие на детското асоциално поведение и престъпления на деца в община Якоруда е резултат от:

- заобикалящата ни агресия сред децата;
- потребността от ранно-превантивна дейност за намаляване на противообществените прояви и престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните;
- необходимостта от развиване и укрепване на системата за превенция и противодействие на детското асоциално поведение на територията на община Якоруда.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА.

1. Законодателство.

Тази програма е съобразена и със следните национални стратегии:

- Стратегия за превенция на престъпността (2012 - 2020);
- Национална стратегия за превенция и противодействие на асоциалното поведение и престъпленията на малолетните и непълнолетните ;
- Национална стратегия за детето 2008-2018;
- Проект на Национална стратегия за борба с наркотиците 2014 -2018 г.

Няколко са основните международни документи, които имат отношение към превенцията и противодействието на асоциалното поведение на децата:

- Конвенция на ООН за правата на детето, ратифицирана от Р. България 1991 година;
- Всички международни стандарти на ООН и на Съвета на Европа;

Програмата съблюдава и принципите в документите на областно и общинско ниво: Стратегия за развитие на социалните услуги 2016 -2020 г. в община Якоруда, Общинска стратегия за детето 2008-2018 г., Общински програми, Наредби и Заповеди на Кмета на Община Якоруда и Областна администрация - Благоевград.

Общинската програма следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България: Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, Закон за закрила на детето, Закон за народната просвета, Закон за физическото възпитание и спорта, Закон за развитие на младежта, Наказателно – процесуален кодекс и други. МКБППМН организира своята дейност в съответствие с изисквания, указания, наредби и писма на ЦКБППМН към Министерски съвет. Към основните закони съществува и поредица от подзаконовни нормативни актове-правилници, наредби и инструкции, регламентиращи детайлно отделни проблеми или уреждащи функциите и правомощията на различните органи и институции, работещи по проблемите на детската престъпност и асоциалното поведение на малолетни и непълнолетни.

Успехът на настоящия документ зависи от ангажирането на всички заинтересувани страни по проблема асоциално поведение и правонарушения на децата в община Якоруда, в подкрепа на местната власт при реализирането на програмата.

2. Институционална рамка.

Противодействието на детското асоциално поведение и мерките, които са алтернатива на наказанието по отношение на децата-правонарушители, са регламентирани със Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

(ЗБППМН). С този закон е уредена дейността и функциите на системата за превенция и противодействие на детското асоциално поведение.

Съгласно Закона на територията на община Якоруда съществува следната система, която включва:

- **Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/.**

На основание чл. 44, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА и във връзка с чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните със Заповед № 27 от 08.02.2016 г., на Кмета на община Якоруда - инж. Нуредин Кафелов е определен състава на МКБППМН. Председател е Беди Осман - заместник кмет на община Якоруда. В комисията са включени представители на общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане“- Якоруда, РУП – гр. Разлог - Участък „Полиция“ – гр. Якоруда, както и юрист, психолог от ЦОП- община Якоруда, педагози и общественици.

Към комисията работят трима обществени възпитатели. МКБППМН – Община Якоруда има помощен орган - „Кабинет – приемна за социална превенция“.

- **Училищни комисии за превенция на противообществените прояви на ученици (УКППУ).**

Изградени са в училищата на община Якоруда и осъществяват ранно-превантивна дейност, проучват причините и условията за извършване на противообществени прояви от учениците и участват в разработването на училищни превантивни програми, като активно подпомагат училището в дейности, насочени към ранна превенция на асоциалното поведение на учениците. Училищните комисии се ръководят от помощник-директорите на съответното училище, в тясно взаимодействие с МКБППМН – Община Якоруда, инспектор от Детска педагогическа стая - Разлог, социалните работници от Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, служители на Участък „Полиция“ – град Якоруда.

- По Закона за закрила на детето е създадена комисия за детето в община Якоруда с председател заместник-кмет на община Якоруда. Към Дирекция „Социално подпомагане“ - Якоруда има Отдел „Закрила на детето“.

- Съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, на териториален принцип работи инспектор от Детска педагогическа стая към Районно управление „Полиция“ - Разлог. Неговата дейност се регламентира с Правилник за детските педагогически стаи, обвързана е с дейността на местните комисии за БППМН, и се изразява в издирвателна, санкционираща и консултативна дейност за ранна и вторична превенция на децата от извършване на противообществени прояви и престъпления.

Системата за превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в община Якоруда функционира в пълно взаимодействие между звената по Закона за борба срещу противообществените прояви от деца. МКБППМН – Община Якоруда е в пряка връзка с: органите по образованието, Училищни комисии за превенция на противообществени прояви на учениците, Участък „Полиция“ - Якоруда, инспектор Детска педагогическа стая – Разлог, Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ - Якоруда, Районна прокуратура – Разлог, Районен съд – Разлог, Централна комисия за БППМН – София.

3. Нормативна рамка.

Общинската програма следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България. Превенцията на престъпността е нормативно уредена дейност. Универсалното социално проявление на превенцията затруднява изчерпателния преглед на нейните нормативни източници:

- Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и

непълнолетните (ЗБППМН).

ЗБППМН урежда дейността по предотвратяването и борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и по осигуряването на нормалното развитие и възпитание на извършителите им.

Той регламентира дейността на Централната и местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните; функциите на детските педагогически стаи, социално-педагогическите интернати, възпитателните училища-интернати, домовете за временно настаняване на малолетни и непълнолетни и на приютите за безнадзорни деца.

- Закон за закрила на детето.

Законът урежда правата, принципите, мерките и органите на държавата и общините, и тяхното взаимодействие при осъществяване на дейностите по закрила на детето.

- Закон за защита от домашното насилие.

Законът урежда правата на пострадалите от домашно насилие, мерките за тяхната защита и реда за налагането им. Той създава условия за изпълнението на програми за превенция и защита от домашно насилие и програми, осигуряващи помощ на пострадалите лица. Освен последваща защита законът предвижда и превенцията от домашно насилие като способ за противодействието му.

- Закон за социално подпомагане.

Закон за социално подпомагане урежда обществените отношения, свързани със социалното подпомагане на гражданите. Особено важна ролята му за укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации, както и при подпомагане на трудовата заетост на безработните лица.

- Закон за борба с трафика на хора.

Законът урежда превенцията и закрилата на жертвите на трафика на хора, като регламентира мерките за предотвратяване и противодействие на тези престъпления. За целта законът урежда взаимодействието и координацията между държавните и общинските органи, както и между тях и неправителствения сектор.

- Закон за развитие на младежта.

- Закон за физическото възпитание и спорта.

Целите на закона имат пряко отражение към превенцията на престъпността. Законът определя дейностите на държавната и местна власт, които чрез утвърдени стандарти да осигуряват условия на спортна инфраструктура за занимания с физическо възпитание и спорт на цялото население в Република България; вмениява

задължение на спортните организации да работят с различните социални групи и особено с младите хора за: изграждане на морално-етичните норми на поведение; подобряване на физическото и психическото здраве на всички възрасти чрез различни форми на системни занимания с физически упражнения и спорт; изграждане на система за работа с феновете за превенция срещу противообществените прояви и вандалщината; подпомагане на задължението на младите хора за завършване на образованието им в училищата; регламентира ползите от заниманията с физически упражнения и спорт като алтернатива на престъпната дейност. Физическото възпитание и спортът осъществяват образователни, здравни, социални, културни и възстановителни функции.

- Наказателен кодекс.

Основна функция на Наказателния кодекс е да защитава от престъпни посегателства личността и правата на гражданите и цялостния установен в страната правов ред, като определя кои деяния са престъпления и какви наказания се налагат за тях. Наказанието, налагано на лице за извършено от него престъпление, има за цел да се поправи и превъзпита осъденият към спазване на законите, да се въздейства предупредително върху него и да му се отнеме възможността да извършва други престъпления.

Наказанието не може да има за цел причиняване на физическо страдание или унижаване на човешкото достойнство, а да се въздейства възпитателно и предупредително върху извършителя и другите членове на обществото. Наказателният кодекс охранява отношенията от общественоопасно неправомерно поведение. Неговата санкционираща функция осъществява обща и специална превенция сред населението.

- Наказателно-процесуален кодекс.

Наказателно-процесуалният кодекс определя реда, по който се провеждат производствата на наказателния процес с цел разкриване на престъпленията, разобличаване на виновните и справедливо правоприлагане. Кодексът обезпечава държавната принуда за наказателното преследване на извършителите на престъпления, както и защитата на гражданите от наказателен произвол. Причините и условията за извършването на криминални деяния се установяват в процеса на разследването и се използват за целите на превенцията.

4. Децата в община Якоруда.

4.1. Обща характеристика на децата в община Якоруда.

Община Якоруда включва 8 населени места. Населението на община Якоруда по данни от последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02.2011 г. в страната е 10 731 души, т.е. 3,4 % по-малко в сравнение с данните от преброяването към 01.03.2001 г. (11 109 души).

Според данни на ГРАО населението на община Якоруда

- към 15.01.2014 г. е 11 129 души.

- към 15.12.2015 г. е 11 016 души

Към 15.12.2014 г. Таблица на населението по настоящ адрес, възраст и пол - област БЛАГОЕВГРАД, община ЯКОРУДА (ползват се само адресите, включени в избирателни списъци) – Според „ГРАО”.

Населено място	Общо	Мъже	Жени	Под 7 год.	От 7 До 13 г.	От 14 до 17 г.	От 18 до 59г. жени	От 18 до 62 г. мъже	Над 60 г. жени	Над 63 г. мъже
С.Аврамово	728	356	372	66	48	32	230	241	63	48
С.Бел Камен	583	259	324	68	44	25	169	189	58	30
С.Бунцево	541	285	256	78	38	26	134	178	48	39
С.Смолево	569	273	296	46	34	38	146	189	59	57
С Конарско	983	488	495	97	85	64	273	298	107	59
С Черна Места	414	220	194	30	23	28	119	140	40	34
С.Юруково	1203	569	634	110	113	63	379	391	111	36
Гр. Якоруда	5995	3050	2945	395	358	215	1601	1738	921	767
ОБЩО:	11016	5500	5516	890	743	491	3051	3364	1407	1070

Образователната система в община Якоруда е оптимално структурирана. Общинската образователна система включва 5 училища:

- СОУ „Св.св. Кирил и Методий” - град Якоруда;
- ОУ „Васил Левски” - село Юруково;

- ОУ „Гоце Делчев” - село Смолево;
- ОУ „Братя Миладинови” - село Конарско;
- ОУ „Неофит Рилски” - село Бел камен.

На територията на град Якоруда, на държавно финансиране има една Професионална гимназия по машиностроене „П. Р. Славейков”.

В община Якоруда има 1 /едно/ Обединено детско заведение /ОДЗ/ – Якоруда, с основна сграда в град Якоруда и ЦДГ в селата: Аврамово, Бунцево, Бел камен, Конарско, Юруково и Черна Места. ОДЗ е с 8 групи в града и 7 групи в селата / Юруково – 2 групи, Конарско -1, Бел Камен -1, Аврамово -1, Черна Места -1, Бунцево -1 група / - общо в ОДЗ са 358 деца.

На територията на Община Якоруда не съществува проблем за обхвата на децата. Сградният фонд е в добро състояние, предвид направените по проекти и със средства на общината ремонтни работи, но все още има нужда от подмяна на водопроводни мрежи и от изолация и др. мерки по енергоефективност. Интересите на децата и учениците се развиват, както в СИП така и в други извънкласни форми.

В община Якоруда на ресурсно обучение според „Админ” са 9 деца , на самостоятелна форма - 8 деца.

Динамиката на броя на учениците в общинските училища:

2008/2009 г. – 978 ученици
 2009/2010 г. – 948 ученици
 2010/2011 г. - 892 ученици
 2011/2012 г. – 888 ученици
 2013/2014 г. – 907 ученици
 2014/2015 г. – 911 ученици
 2015/2016 г. - 933 ученици

Динамиката на броя на децата в ОДЗ – Община Якоруда:

2008/2009 г. – 290 деца
 2009/2010 г. – 283 деца
 2010/2011 г. - 282 деца
 2011/2012 г. – 290 деца
 2013/2014 г. – 338 деца
 2014/2015 г. – 322 деца
 2015/2016 г.- 358 деца

Б) Рискови групи деца - състояние, тенденции, анализ на превантивната дейност.

Децата в риск са едни от най-уязвимите групи деца - потенциални извършители на противообществени прояви и правонарушения.

Деца, отпаднали от училище.

По данни на директорите на училищата:

2010/2011 учебна година – 1 дете по нежелание;
 2011/2012 учебна година – няма отпаднали деца;
 2012/2013 учебна година – 1 отпаднало дете;
 2013/2014 учебна година - няма отпаднали деца;
 2014/2015 учебна година – няма отпаднали деца;
 2015/2016 учебна година- няма отпаднали деца.

Процесът на превенцията на отпадането трябва да е насочен към преодоляването на образователните причини за отпадане за всеки от етапите на обучение (целево финансиране на целодневно обучение, диагностични материали за ранно откриване на образователни затруднения, ранно професионално ориентиране за учениците и подготовка, стимулираща усвояването на български език). Необходимо е да се предприемат мерки за реинтеграция на отпаднали ученици, които все още могат да се върнат в нормалния цикъл на обучение; разработване и прилагане на образователни

програми за отпадналите за по-дълъг срок от 1 учебна година, за които трябва да се търсят други подходящи форми за продължаване на образованието на децата (професионална квалификация с изцяло или частично държавно/общинско финансиране и др.). Необходима е цялостна програма за работа с всички родители, особено на ромските деца, за изграждане на добри нагласи към необходимостта от образование на децата им .

Деца, пострадали от престъпления по местоизвършване на деянието.

(по информация на Инспектор ДПС при РУ „Полиция” – гр. Разлог.)

На територията на общината през отчетната 2015 г. няма деца, пострадали от престъпление по местоизвършване на деянието, за 2013 г. няма, за 2012 г. няма, за 2011 год. – 1 дете е пострадало от престъпление /телесна повреда по местоизвършване на деянието. На фона на общата криминогенна обстановка се наблюдава тенденция към намаляване в сравнение с 2009 год., когато броят на пострадалите от престъпления деца е 2 (1 бр. – телесна повреда; 1 бр. — блудство).

Малолетни и непълнолетни лица, извършители на противообществени прояви и престъпления по местоживеене на лицата.

(по информация на: Инспектор ДПС при РУ „Полиция” – гр. Разлог и МКБППМН – Община Якоруда)

Данните сочат, че за последните шест години (2010-2015) намалява броят на децата преминали през детска педагогическа стая и през местната комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Броят на децата от община Якоруда, водени на отчет в **Детска педагогическа стая – Разлог по години е:**

2010 година – **14 деца** / 3 малолетни – 3 момчета, 11 непълнолетни – 7 момчета и 4 момичета/;

2011 година – **13 деца** / 4 малолетни – 4 момчета, 9 непълнолетни – 5 момчета и 4 момичета/.

2012 година – **10 деца** /2 малолетни – 2 момчета, 8 непълнолетни – 5 момчета и 3 момичета/

2013 година – **7 деца** /1 малолетен – 1 момиче, 6 непълнолетни – 4 момчета и 2 момичета/

2014 година – **6 деца** /6 непълнолетни – 5 момчета и 1 момиче/

2015 година – **2 деца** /2 непълнолетни-1 момиче и 1 момче/

Данните сочат, че за последните шест години (2010-2015) намалява броят на възпитателните дела, разглеждани от местната комисия по сигнал на прокуратурата и полицията за извършени противообществени прояви от малолетни и непълнолетни. Анализът и състоянието на детската престъпност през периода 2010 – 2015 г. ни дават основание да направим няколко извода:

- Намалява броят на възпитателните дела и на участниците в тях. На територията на община Якоруда се наблюдава намаление на противообществените прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни лица.

- По отношение на структурата на извършваните престъпления и противообществени прояви водещо място заемат престъпленията срещу собствеността (кражби, противозаконно отнемане на МПС, повреждане на имущество, телесна повреда).

- Намалява броят на малолетни и непълнолетни с наложени повече от 1 възпитателна мярка и такива, спрямо които е образувано повече от едно възпитателно дело в рамките на календарната година.

- Противообществените прояви са извършени в свободното време на децата, което е несъзнателно ангажирано, неконтролирано от родителите.

- Не се наблюдава групово извършване на противообществени прояви /с повече от трима участници/.

- Няма тежки противообществени прояви /изнасилване, блудство, грабеж/, в 90% от случаите асоциалното поведение се дължи на лекомислие, ниска възраст и липса на родителски контрол.

- За 2015 година в община Якоруда няма условно осъдени и осъдени на „Пробация“ непълнолетни.

- Ниският социален статус на семействата, трудовата неангажираност на част от родителите, отсъствието им от дома и страната, също са причина за формирането на девиантно поведение у децата.

- Мерките, които прилага МКБППМН – Община по отношение на децата, в конфликт със закона, изискват индивидуален и комплексен подход, вземане на решения, основани на най-добрия интерес на детето и изследване на средата на детето и неговото семейство.

Деца, нуждаещи се от специална грижа.

(по информация на Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Якоруда за 2015 г.)

Тревожен е броят на децата отглеждани от един родител. Причините за това са различни. Тук става въпрос не само за деца отглеждани от самотна майка или баща, а и за случаи, в които единият родител се грижи за децата, защото другият работи извън страната. Не малък е и броят на деца от многодетни семейства. Тези деца, живеещи в семейства в неравностойно положение срещат по-често затруднения в училище, което провокира бягства от часове, а от там и намаляване на успеха.

През май 2015 г на територията на община Якоруда беше открит "Център за обществена подкрепа". Центърът представлява комплекс от социални услуги предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. Основната цел на услугата е да подкрепи семейства в риск с цел осигуряване на семейна среда за децата, предотвратяване на изоставянето и институционализацията, подобряване на грижата за децата, настанени в специализирани институции. Социалната услуга „Център за обществена подкрепа“, функционира в условията на добри междуинституционални връзки и партньорство, изградени в съвместната работа и чрез прилагането на иновативни подходи към грижата за деца и младежи в риск. В мрежа от услуги „Център за обществена подкрепа“, гр. Якоруда, има ключова роля за оказване на помощ на деца в риск и на техните семейства за изграждане на благоприятна семейна среда и интеграция в обществото.

През 2013 г. в община Якоруда се откри и Дневен център за деца с увреждания. В него са настанени 20 деца.

На територията на общината броя на децата с увреждания е 28.

По данни на Отдел „Закрила на детето“ за 2015 г.: 10 деца – са настанени при близки и роднини; 7 деца - е работено по превенция от изоставяне и проблемни семейства; с 27 деца е работено по чл. 23 от Закона за закрила на детето, а с 14 деца – реинтеграция. От община Якоруда има едно дете настанено в приемно семейство.

През изминалата 2015 г. броят деца, които ползват социални услуги в общността /извън територията на община Якоруда/ са:

- ДЦДУ – гр. Банско – 1 дете.
- ЦНСТ – Благоевград – 0.

· ЦНСТ – гр. Разлог – 0.

ДМГСД – Благоевград – 1 дете.

За 2015 година от община Якоруда има 1 дете в Помощно училище в село Долно Драглище, община Разлог.

По данни на Д „СП” - Якоруда през 2015 година няма регистрирани просеци деца.

Деца с рисково поведение

Тревожен факт е, че в последно време се наблюдава драматично спадане на средната възраст на лица, употребяващи алкохол с висок риск от възникване на здравни и социални проблеми.

Посочените тенденции налагат необходимостта от засилване на превантивни дейности в училищата, с цел да бъдат повече информирани децата за последствията от употребата на психоактивни вещества, особено сред учениците.

Рискови фактори.

Социалната и икономическа ситуация в страната ни и в община Якоруда поставя много деца и семейства в риск от извършване на противообществени прояви и престъпления. Криминогените фактори, които обуславят асоциалното поведение са:

1. Семейна среда – занижен родителски контрол, отговорността за отглеждане и възпитание на детето е поверена само на единия родител, или на възрастни – семейства на разведени или фактически разделени родители или семейства със сериозни конфликтни отношения, семейства, в които единия родител е в чужбина. Психотравмиращите отношения в семейството и микросоциалната среда, престъпната безотговорност и безнаказаност на някои родители.

2. Проблеми, свързани с безработицата и ниския жизнен стандарт.

3. Деформации в ценностната система и негативно отношение към правните и обществените норми. Социална среда – влияние на приятелска среда, свободен достъп до Интернет, поведенчески модел от по-големи деца или от възрастни, и др.

4. Липсата на възможности и нежеланието за запълване на свободното време на децата са смислени, полезни и необходими за развитието им дейности - спорт, творчество, изкуство.

5. Личностни особености, социално-психични деформации, ценностни дефицити и недостатъчен самоконтрол при проблемните деца.

Основният фактор за ограничаване и регулиране на агресията при децата е оптимизацията на отношенията с родителите, с хората от най-близката на детето среда, създаване на условия и организация в училище, за да се превърне то в желана територия за учениците, ангажиране на свободното време на малолетните и непълнолетните.

Програмата е изградена върху идеята, че в повечето случаи проблемите на децата могат да бъдат разглеждани като липса или слабост на дадено умение. Тя е насочена и към оказване на помощ на възрастните да обучават децата сами и с подкрепата на естествената им заобикаляща среда да решават собствените си проблеми чрез овладяване на необходими умения.

Подчертава се степента на силно неблагоприятното положение, в което са изпаднали много семейства и деца, като е изразена особена загриженост по отношение на децата разделени от техните семейства, и ромските деца и семейства.

Общинската програма е насочена към превенция и противодействие на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните в Якоруда чрез превантивни мерки с цел да бъде преодоляно отрицателното влияние на семейната, социалната и икономическата ситуация, в която децата се намират. В превенцията следва да се включат и програми с ангажименти на различните институции и организации и координация на техните действия с цел подобряване жизнения стандарт на децата.

III. ОСНОВНИ ЦЕЛИ.

- Основната цел на програмата е създаване на нормативна и институционална основа за успешното провеждане на общинска политика в областта на превенцията на престъпността.

- Ограничаване на риска от извършване на асоциални прояви и правонарушения от деца в община Якоруда, чрез изграждане и поддържане на устойчиви и ефективни превантивни програми за деца и семейства, и повишаване на ангажираността и взаимодействието на институциите, организациите и обществото като цяло. Основна цел на програмата е да се намали броя на престъпленията и противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, като се създаде превантивна среда способстваща за това.

- Целта на настоящата програма е да се определят приоритетите в областната превенция за опазване здравето и сигурността на подрастващите. Тя очертава начините, по които чрез партньорството ще се създадат условия за ограничаване на насилието, употребата на наркотици и агресията сред учениците, за постепенно подобряване на тяхната безопасност и култура на движение по пътищата и включването им в живота на обществото като пълноценни граждани.

Оперативни цели:

- Повишаване на ефективността на мерките за закрила на децата от насилие;
- Разширяване на достъпа и на видовете услуги за работа с деца в случаи на насилие и рехабилитация на децата и семействата;

- Повишаване на професионалния капацитет на специалистите, работещи с деца;
- Създаване на превантивна среда за децата в община Якоруда, способстваща намаляването на правонарушенията и асоциалните прояви от малолетни и непълнолетни;

- Намаляване дела на престъпленията с висока обществена опасност и честота на извършване;

- Повишаване доверието на гражданите към институциите и насърчаване участието им при реализирането на превантивните политики;

- Предоставяне на институции, организации, обществеността и медиите с навременна и обективна информация относно превенцията и противодействието на асоциалното поведение и правонарушенията на деца в община Якоруда;

- Институциите, организациите и обществото да работят съвместно в посока намаляване на асоциалното поведение и правонарушенията на деца в община Якоруда.

Във връзка с проявите на актовете на насилие при децата, се налага предприемането на мерки за създаване условия за ограничаване на факторите на насилие и засилване на противодействието от страна на обществото, на всички организации, които работят с деца. МКБППМН при Община Якоруда, като организатор на социално-превантивна дейност на територията на общината следва да планира и реализира самостоятелно или в партньорство с други институции или граждански формирания програми за превенция на насилието и агресията; да информира обществеността за извършването от малолетни и непълнолетни насилие, за предприетите мерки, да разширява, в партньорство с Детска педагогическа стая, с Отдел „Закрила на детето“ към Д „СП“-Якоруда, с училищата на територията на община Якоруда дейността си по превенция на агресивното поведение.

Целта на настоящата програма е да определи общинските приоритети в областта превенция на насилието между ученици. Тя очертава начините, по които чрез партньорството между Отдел „Закрила на детето“, Детска педагогическа стая, МКБППМН и Училищните комисии за БППМН ще се създадат условия за ограничаване на насилието и агресията сред учениците, за постепенното подобряване на тяхното благосъстояние и включването им в живота на обществото като пълноценни граждани.

Общинската програма за превенция на насилието между ученици документираща волята и готовността на обществото в лицето на Общински съвет – гр. Якоруда да се положат

всеобща усилия за намаляване на насилието и агресията между ученици в училищата на територията на нашата община.

IV. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА.

Общинската програма, при зачитане правата на детето, включва следните основни принципи:

- **Законност.**

- **Приоритетност** на превенцията на асоциалното поведение сред деца в общинската политика, в отговор на обществената загриженост към нарастващата агресия и насилие сред децата;

- **Хуманност.** Политиката по превенция на престъпността се осъществява при безусловно зачитане на основните права на личността. Превенцията на престъпността осигурява закрила на човешките и граждански права, предотвратявайки тяхното накърняване от престъпни посегателство;

- **Защитеност** на най-добрия интерес на детето;

- **Толерантност и равнопоставеност** между деца и възрастни в спазването на правата и отговорностите на децата по отношение на тяхното развитие, възпитание и обучение;

- **Информираност** на обществото, чрез широко представяне на обективни данни за проблемите, свързани с асоциалното поведение сред деца;

- **Ангажиране** на гражданското общество, чрез подкрепа на неправителствени организации и доброволчески инициативи в реализирането на дейности по превенция на асоциалното поведение сред деца;

- **Оценяване** на системата за превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и на необходимостта от превантивни програми и интервенции, основано на анализ на нуждите, въздействието и ефективността;

- **Балансираност** в подхода на избор (ранна, вторична) и обхвата (общност, училища, семейства, система от професионалисти и доброволци) на превантивните програми;

- **Гъвкавост.** Превантивната политика се съобразява с динамиката на социално-икономическата реалност и на криминогенната обстановка в страната. Превенцията се провежда при отчитане на всички негативни промени, които могат да доведат до активизиране на съществуващи причини и условия за престъпността, както и до появата на нови такива;

- **Партньорство** с местни и национални институции и организации, ангажирани с превенцията (първична и вторична) на малолетните и непълнолетните; институционалното взаимодействие и координирана реакция.

- **Сътрудничество** – изпълнение на програмата с широко участие на институции, социални партньори, представители на частния сектор и гражданското общество.

- **Комплексност и координираност.** Превантивната дейност представлява оптимално съчетаване на мерки, провеждани съгласувано от отделни държавни институции и структури на гражданското общество. Към лицата в риск от виктимизиране и криминализиране се прилага индивидуален подход в съответствие с общата превенция. асоциалното поведение и взаимен обмен на добри практики;

- **Подходи,** основани на опит и резултати от изследвания.

- **Правото** му да бъде подготвено за самостоятелен живот в обществото и да бъде възпитано в дух на мир, достойнство, толерантност, свобода, равенство и солидарност;

- **Пълноценно** общуване, социализация, социална адаптация и интеграция, самоконтрол, грижа и отговорност за собствения живот и личностно израстване, постигане на социална зрялост при младежите;

- **Формиране** на чувствителност към различията и нагласи за толерантно отношение и приемане на различията;

- **Запознаване** с модела на конструктивно поведение при конфликт; формиране на умения за противопоставяне в конфликтна ситуация при общуване;

- **Зачитане на правата на човека.** Да бъде осигурено правото му да изразява свободно собствените си възгледи по всички въпроси, отнасящи се до него;

- **Осигуряване** правото му на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие;

- **Насърчаване** редовното му присъствие в училище и намаляване процента на деца, напуснали училище;

- **Устойчивост.** Превенцията е водеща и постоянна политика на правителството и на неговите органи за обезпечаване на обществената сигурност и безопасност. Превантивните мерки и политики се прилагат непрекъснато, последователно и целенасочено, което способства за постигане на дългосрочен и траен ефект. Превенцията цели и води до постигане на трайни положителни промени, свързани с гражданската активност и повишаване на правната култура за недопускане нарушаване на законите.

- **Ефективност и ефикасност** – гарантиране на успешното изпълнение на задачите.

Настоящата Общинска програма за превенция и противодействие на асоциалните прояви и престъпленията на малолетни и непълнолетни се основава на най-добрия интерес на детето, като се отчита не само зачитане правата на детето, но също така и отговорността, за извършеното деяние. Конвенцията на ООН за правата на детето и други международни инструменти, изискват от държавата да осигури необходимата подкрепа на семействата, за да могат родителите да изпълняват родителските си задължения. Общинската програма отчита необходимостта с малолетните и непълнолетните, които са извършили правонарушение или за които съществува опасност да извършат правонарушение да се работи в тяхната семейна и социална среда. Програмата оценява необходимостта от наблюдение и оценка на реформите в системата за превенция и противодействие на младежката престъпност.

V. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ.

- Дейността на МКБППМН – Община Якоруда ще бъде **основно в посока: към откриване причините, водещи до противообществените прояви** от страна на малолетните и непълнолетните, в посока по-добра превенция и предотвратяване на рисковите фактори, защото нарушенията представляват поведение, което сигнализира за проблеми в грижите за детето и е обусловено от наличието на сериозни рискове в средата, в която се отглежда детето.

- МКБППМН – Община Якоруда съвместно с другите институции ще продължат да работят координирано за отклоняване на детето от системата на наказателното правосъдие на всеки негов стадий чрез насочване към подходящи алтернативи. Комисията ще продължи прилагането на комплексен подход и междуинституционално сътрудничество, в посока превенция на реалните рискове на средата, която създава условията за въвличане на децата в риск от извършване на престъпления.

- Политиката за превенция на престъпността сред децата следва да се интегрира в общата политика за превенция и противодействие на престъпността. За това дейностите в програмата са насочени към превенция на престъпността и към по-добра закрила на деца в риск. Повишаване качеството на услугите, предоставяни на деца в риск като се използва индивидуален подход към всяко дете, нуждаещо се от закрила.

- МКБППМН съдейства по закон на компетентните органи за: ограничаване на отпадането от училище, за социална интеграция на малолетни и непълнолетни, извършили противообществени прояви и престъпления; съдействие за решаването на социални проблеми на деца и семейства в криминогенен риск; работа с родители във връзка с

извършени от техни деца противообществени прояви и престъпления, превенция на насилието и други значими проблеми.

- Свеждане до минимум на проявите на агресия и насилие между учениците

- Превенция на различните рискови групи деца, чрез предоставяне на подходящи услуги в общността.

- Повишаване осведомеността на децата и техните семейства, относно проблема насилие и стимулиране на активното им участие в противодействие на явлението; насочване на децата и техните семейства за превенция, консултиране и подкрепа.

Задачите в Общинската програма за превенция и противодействие на асоциалното поведение и правонарушенията на деца в община Якоруда се осъществява в следните направления:

А. Превенция и обучения.

Задача 1. Създаване на условия и среда в община Якоруда за развитие на уменията и интересите на децата в областта на изкуството и спорта чрез поддържане и разширяване на програми за ангажиране и осмисляне на свободното им време.

Задача 2. Осъществяване на ефикасна превантивна работа: Изпълнение на ефективни превантивни програми за превенция на асоциалното поведение на децата. Дейности за ранна превенция. Изпълнение на програми за деца в риск и техните семейства.

Задача 3. Въвеждане на програми в помощни органи – кабинет на местната комисия за БППМН за превантивна работа с родителите и децата, извършители на противообществени прояви и правонарушения.

Задача 4. Взаимодействие на училищните органи за превенция на противообществените прояви на учениците с всички институциите на територията на общината, които работят с деца.

Задача 5. Повишаване на квалификационните умения на специалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца чрез разработване и прилагане на квалификационни програми.

Задача 6. Насърчаване на училищата, училищните настоятелства и неправителствените организации с нестопанска цел на територията на община Якоруда, за реализиране на училищни политики, инициативи и кампании в областта на превенцията чрез разработване на проекти.

Задача 7. Оказване на съдействие при осъществяване на непрекъснат контрол от оторизираните общински и национални органи и институции при изпълнение на приетите на национално и общинско равнище документи, касаещи сигурността и здравето на малолетните и непълнолетните на територията на община Якоруда.

Б. Информация.

Задача 1. Събиране и анализиране на информация от институциите в община Якоруда, работещи в полето на превенцията и противодействието на правонарушенията от деца.

Задача 2. Разпространение на данни и информация от оторизираните органи на местно равнище, в съответствие със законовите изисквания за достъп до лични данни на детето и семейството му.

Задача 3. Провеждане на анкетни изследвания и анализ на данните, свързани с превенцията и противодействието на асоциалното поведение на децата, употребата на наркотични вещества и др.

В. Взаимодействие.

Задача 1. Поддържане и развиване на институционална мрежа за изпълнение на националната и местна политика по превенция и противодействие на асоциалното поведение на деца на територията на общината.

Задача 2. Разширяване и укрепване на взаимодействието между правоприлагащите органи в общински, национален и международен план с ясно разграничаване на функции и правомощия, чрез въвеждането на механизъм за взаимодействие.

Задача 3. Развитие на сътрудничество в полето на превенцията и противодействието на асоциалното поведение на децата и обмен на добри практики с други общини.

Задача 4. Обезпечаване на ефективно прилагане на законодателните мерки в областта на превенцията и противодействието на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните.

Задача 5. Нормативно, ресурсно и кадрово осигуряване, укрепване и разширяване на системата за превенция и противодействие на асоциалното поведение на децата в община Якоруда.

Задача 6. Квалификация.

Задача 7. Участие в проекти.

Задача 8. Контролна дейност.

VI. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ПРОГРАМАТА.

Основните приоритети са:

Приоритет 1. Превенция на насилие и агресия. Превантивна дейност по опазване на живота и здравето на децата в движението по пътищата.

Приоритет 2. Превенция на наркомании.

Приоритет 3. Превенция на ХИВ/СПИН.

Приоритет 4. Превенция на трафик на хора.

Дейностите в отделните приоритети са:

- Приобщаване на децата към основните ценности на гражданското общество;
- Насърчаване на заетостта по интереси във времето, свободно от учебни занимания;
- Ангажиране на родителската общност;
- Преодоляване на социалната изолация на високорискови групи /роми, бездомни, извършители на престъпления/;
- Организационна, корекционно-възпитателна и методическа работа на комисията за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.
- Подпомагане на многодетни семейства, с цел получаването на адекватни родителски грижи и предотвратяване на попадането на децата в криминогенен и виктимогенен риск;
- Превенция на употребата на наркотици и злоупотребата с алкохол от деца и младежи;
- Дейности за подпомагане на професионалната ориентация и реализация на младежите;
- Ангажиране на свободното време на децата и младежите;
- Превантивна работа с деца, необхванати от училище;
- Изпълнение на програми за превенция на детската агресия на улицата;
- Разработване и реализиране на програми за превенция на насилието в училище;
- Превенция на спортното хулиганство и използването на спорта като мощно средство за възпитание в дух на толерантност, честна игра и партньорство;
- Запознаване на децата с модели на безопасно поведение, предпазващи ги от насилие и агресия;
- Изграждане на умения и навици на децата за безопасно общуване в Интернет;
- Обучение на доброволци и развиване на доброволческа мрежа по линия на превенция на насилие и агресия.

ПРИОРИТЕТ 1. ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И АГРЕСИЯ.

1.1.ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОЯВИ.

1.1.1.Цел.

Основната цел е повишаването нивото на културата у учениците относно съдържанието на понятието противообществена проява. В много случаи, за много от хората, това си остава едно неясно съдържание, като това от своя страна води до умаловажаване на извършването ѝ.

Важна част от програмата е чисто правната обосновка и последствията от извършването на противообществените прояви сред малолетните и непълнолетните, както и последствията, до които може да доведе извършването ѝ.

Не на последно място е поставено и широкото информиране чрез съответните рекламни материали сред обществеността, като отново фокусът ще е именно върху учениците и техните родители.

1.1.2. Задачи.

- информиране на децата и учениците за това що е противообществена проява и какво води до нея /брошура/;
- информиране на децата и учениците за проблемите на насилието и средствата за преодоляване /брошура/;
- предоставяне на информация в училищата за законовите мерки и наказания за извършителите на противообществени прояви и в частност тези свързани с насилието;
- развиване на знания и умения у децата и учениците за избягване извършването на противообществена проява;
- развиване на умения у децата за предпазване от насилствени посегателства чрез ролеви игри;
- усвояване на умения за превантивно поведение при конфликтни ситуации в училище, къщи, навън;
- проучване на факторите, водещи до противообществени прояви, до прояви на насилие и агресия сред децата /анкети/.

1.2. ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И АГРЕСИЯТА

1.2.1. Цел.

Социалната и икономическа ситуация в България и Якоруда поставя много деца и семейства в риск от извършване на противообществени прояви и престъпления. За никого не е тайна, че насилието във всичките му форми е широко разпространено в нашето общество. То вирее и сред децата ни, но като възрастни си даваме сметка за това, може би до момента, в който се окаже, че именно нашето дете е жертва на насилие.

Водещата цел в разработването на настоящата програма е повишаване информираността у децата за видовете насилие, начините да се предпазим от тях и местата, където можем да сигнализираме в случаите, когато сме жертва или свидетели на насилие.

Семейството играе основна роля за превенция на престъпността, особено сред децата и младежите. Ранната превенция се осъществява главно в процеса на общуването в семейна среда. Семейството не винаги изпълнява своята възпитателна функция, а в някои случаи може да окаже криминогенен ефект върху своите членове. Липсата на нужното внимание към децата от страна на родителите е предпоставка за попадането им в криминогенен и виктимогенен риск. От друга страна престъпни модели на поведение могат да се усвояват от подрастващите под влияние на техните родители или близки. Сериозен проблем е принуждаването и склоняването на деца към извършване на кражби, просия, сексуални услуги и др.

Домашното насилие също се характеризира с криминогенен и виктимогенен ефект. Не на последно място ще се акцентира и върху вниманието на родителите, които имат основна роля върху формирането на поведението у децата и начините за отреагиране при определени ситуации – не винаги правилни. Основната цел е повишаване нивото на културата у учениците относно съдържанието на понятието противообществена проява. Основна част от превантивната дейност е чисто правната обосновка и последствията от извършването на противообществените прояви сред малолетните и непълнолетните, както и последствията, до които може да доведе извършването ѝ.

Ефективна превенция в семейството е възможна чрез следване на конкретни насоки:

- Работа със семейства в риск от криминализиране;
- Подпомагане на семейства с тежки социални проблеми;
- Превенция на домашното насилие и трафика на хора;
- Разработване и реализиране на програми в училищата за превенция на детската агресия;
- Разработване и реализиране на програми в училищата за отговорно родителство - превенция на престъпленията против брака, семейството и младежта, сред които неплащане на издръжка, изоставяне на деца без родителски грижи и др.;
- Оказване на помощ на семейства, в които има деца с увреждания, или лица със зависимости (алкохол, наркотици).

Не на последно място е поставено и широкото информиране чрез съответните рекламни материали сред обществеността, като отново фокусът ще е именно върху учениците и техните родители.

Проблемна ситуация:

Нарастване на детската агресивност в ранна училищна възраст в резултат на динамични социално-икономически промени в обществото и като момент в социалното съзряване на детето.

Цели:

Разбиране на агресията като типично човешко поведение; ограничаване на негативните форми на агресия в ранна училищна възраст.

1.2.2. Задачи.

Повишаване на съпричастността на ангажираните институции, организации и обществото като цяло към проблема за асоциално поведение на малолетни и непълнолетни.

Повишаване осведомеността на обществото, децата и техните семейства относно правата на детето, насилието над и между децата и стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието.

Разработване на презентация за агресията сред децата, предназначена за родители, както и индивидуално и групово консултиране на родители.

Повишаване на обществената ангажираност с проблемите на безопасността на децата в интернет.

Организиране на дейности самостоятелно или с други органи и неправителствени организации, свързани с престъпления и противообществени прояви.

Социална закрила на малолетни и непълнолетни, нуждаещи се от помощ. Подпомагане на деца, настанени в СПИ, ВУИ и осъществяване на контакти с тях. Социална подкрепа на малолетни и непълнолетни, пребивавали в СПИ, ВУИ, ПД, условно осъдени за уреждане на битови, трудови и социални проблеми.

Оказване съдействие на органите на образованието за обхващане на подлежащите на задължително образование деца и за тяхното неотпадане от училище.

Информационни кампании за предотвратяване на асоциалното поведение сред малолетните и непълнолетните.

Подпомагане на родителите, настойниците и попечителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си /образователни, социални, здравни и др. мерки/.
Консултиране на деца и семейства чрез МКБППМН.

Превенция на противообществени прояви и престъпления, свързани с ЖП-транспорта.

Извършване /самостоятелно или с други органи/ на проверки за посещение на малолетни и непълнолетни в питейни и хазартни заведения, дискотеки, барове, нощни и интернет клубове след определения вечерен час. Участие в обходи на мобилни групи за установяване на скитащи и просещи деца.

Повишаване на квалификационните умения и тренинг на професионалисти, работещи за социална превенция в община Якоруда.

Превенция на рисковото поведение сред уязвими групи. Създаване на училище за родители /консултиране и тренинг по теми: зависимо поведение към наркотици, алкохол, тютюн, хазарт и интернет; асоциално поведение; сексуално възпитание; общуване и социализация; решаване на конфликти/.

Взаимодействие с институции, обвързани с изпълнения на дейностите по превенция на противообществените прояви по смисъла на Закона за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните, чрез обмен на добри практики и мониторинг на прилаганите възпитателни мерки.

Информирание на децата и учениците за проблемите на насилието и средствата за преодоляване /брошура/.

Предоставяне на информация в училищата за законовите мерки и наказания за извършителите на противообществени прояви и в частност тези, свързани с насилието и агресията.

Проучване на факторите, водещи до проява на насилие и агресия сред децата /анкети/.

Обучение на екип от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни за изготвяне на корекционно-възпитателни програми за работа с деца и младежи, контингент на полицията.

Реализиране на дейности за повишаване информираността и постигане на съпричастност към проблемите на съвременния обществено-политически, културен и спортен живот. Подпомагане организирането на младежки и детски форуми и инициативи като алтернатива на асоциални прояви сред децата и младежите.

Инициативи, подпомагащи развитието на талантиливи и изявени деца; подкрепа и стимулиране на деца в неравностойно положение и децата от етническите малцинства.

1.3.ТОЛЕРАНТНОСТ.

Едно от големите постижения на човешкото развитие е хората да са толерантни един към друг, да се приемат със своите индивидуални особености и с различието в характери и темпераменти, с различните си цветове на кожата, **националности, религии, обичаи, убеждения.**

1.3.1.Цел.

Друга цел при разработване на програмата е запознаване на децата с различните форми на толерантност и способността да се установи и съхрани общуването с хората, отличаващи се в някакво отношение от тях. Многообразието в света помага на хората да разберат колко пъстър и красив е живота, колко различни начини има да изразят себе си. Акцентира се и върху това, че независимо къде живеят, в какво вярват, дали имат някакво увреждане, всички имат нужда от едно и също - да споделят с другите своя свят, чувствата си, възможностите си, красотата, която притежават, да дадат любовта си на другите. Точно тези прилики трябва да бъдат основа на обединението и толерантността между децата.

1.3.2. Задачи.

- Информирание на децата и учениците за проблемите на толерантността и проявата и сред тях.
- Предоставяне на презентациите в училищата и беседи с представители от КБППМ - Община Якоруда.
- Акцентиране върху примери на толерантност в съответното училище и възможност за даване на гласност за същите чрез бюлетините и сайта на МКБППМН – Община Якоруда.

1.4. ПОВИШАВАНЕ ПРАВНАТА КУЛТУРА НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ. ЗАПОЗНАВАНЕ С ДЕЙНОСТТА НА МКБППМН И С ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

1.4.1. ЦЕЛ

В българската правна система е отделено специално място в законодателството за малолетните и непълнолетните. Ето защо в настоящата програма се отделя внимание на законите, имащи пряка ангажираност към малолетните и непълнолетните изцяло или в частност, както и с произхождащите от тях права и задължения на лицата, организациите, родителите и други.

В разработването на темите водещо е представянето на една тежка и сложна материя на език, достъпен до обекта на програмата, като в основата е залегнала целта за повишаване на знанията на децата относно отговорността, която носят за всяко свое бездействие или действие.

1.4.2. ЗАДАЧИ

- Разработване на всяка тема на достъпен до обекта на програмата език.
- Информирание за Законите в българското законодателство, отнасящи се до малолетните и непълнолетните.
- Снабдяване с нужните материали по приложените теми.
- Изграждане на гражданска позиция.
- Изграждане на знания на едно добро ниво, свързано с подадените теми.
- Запознаване с дейността на МКБППМН – Община Якоруда и с действащото законодателство.

1.5. Превантивна дейност по опазване на живота и здравето на децата в движението по пътищата.

1.5.1. ЦЕЛ.

Осъзнаване мястото на възпитанието и обучението по Безопасност на движение по пътищата, създаване на определен начин на мислене и изграждане на транспортна култура на отделната личност. Осигуряване на лична безопасност и сигурност и на останалите участници в движението. Формиране на знания и умения и превръщането им в поведение за самосъхранение и отговорност.

1.5.2. ЗАДАЧИ.

Възпитание и обучение на децата и учениците по Безопасност на движение по пътищата за изграждане на мотивация за правомерно поведение и взаимно уважение на пътя.

ПРИОРИТЕТ 2. ПРЕВЕНЦИЯ НА НАРКОМАНИИ.

Зависимостите са устойчив криминогенен фактор. Те включват алкохолизма и други форми на наркомания. Криминалните проявления на зависимостите често се изразяват в различни форми на агресия. Лицата, изпаднали в дълбока зависимост, извършват

престъпления в преследване предимно на користни цели. Отчетена е сериозността на негативното въздействие на наркотиците върху децата и младите хора, както и фактът, че успехът в превенцията на наркомании зависи от обединяване на усилията на общинските и държавни институции, структурите на гражданското общество.

Чрез изпълнението на заложените в програмата дейности, Община Якоруда се ангажира да положи всички усилия за ограничаване на проблемите свързани с наркотици в града и да се утвърди, като сигурен и благонадежден партньор в провеждането на националната и европейска политика за борба с наркотиците. Заложените в нея цели, задачи и дейности се основават на интегриран, обективен и балансиран подход към проблемите, свързани с намаляване на търсенето и предлагането на наркотици. Ние имаме дълбоко убеждение, че само успешните съвместни усилия на държавата и гражданското общество могат да доведат до ефективни планировка и действия в тази толкова важна и болезнена проблемна област на нашето съвремие.

Проблемна ситуация: Непрекъснато повишаващ се брой на деца, които консумират и злоупотребяват с алкохол, тютюневи продукти и нелегална дрога; липса на съответствие между информацията, която получават учениците и заеманата жизнена позиция към употребата и злоупотребата с наркотични вещества; неадекватната позиция на семейството към употребата на наркотични вещества; спад на доверието в институциите от страна на децата и техните родители.

В последно време се наблюдава драматично спадане на средната възраст на лица, употребяващи алкохол с висок риск от възникване на здравни и социални проблеми. Посочените тенденции налагат необходимостта от разработването и въвеждането на превантивни програми в училищна възраст, с цел увеличаване информираността на децата за последствията от употребата на психоактивни вещества.

Основава цел в програмата е повишаване информираността у малолетните и непълнолетните относно разпространението и употребата на наркотични вещества сред подрастващите, която се увеличава с всеки изминат ден. Като че ли по-лесен е и достъпът до тях и все по-тежки са последствията за употребяващите ги било то заради качеството или количеството на психоактивните вещества.

2.2. СТРАТЕГИЧЕСКА ОБЛАСТ НА ДЕЙСТВИЕ:

2.2.1. Намаляване на търсенето на наркотици.

В тази област Програмата има за цел подобряване на общественото здраве, здравето и социалното функциониране на отделния човек, в частност и на децата, повишаване степента на защитеност и сигурност на обществото към разпространението на наркотици, чрез предприемане на балансиран и интегриран подход по отношение на проблема с наркотиците и наркоманиите и чрез осигуряване на надеждни и ефикасни методи за намаляване на търсенето на незаконни наркотични вещества.

Ограничаване броя на употребяващите ПАВ ученици, чрез реализиране на първична превенция, насочена към проблемите, свързани с консумацията и злоупотребата с алкохол, тютюневи продукти и нелегални наркотици.

Ограничаване на риска от злоупотреба с наркотици в града, чрез изграждане и поддържане на устойчиви, ефективни и рентабилни превантивни мерки за семейства, деца и млади хора и повишаване на съпричастността на институциите, организациите и обществото като цяло.

Стратегически задачи по намаляване търсенето на наркотици

Стратегическа задача 1 – Подобряване на достъпа до ефективни превантивни програми.

- Въвеждане на ефективни превантивни програми в училищата за борба с алкохолизма, наркоманията.

- Разработване и реализиране на програми за активно спортуване, като алтернатива на зависимостите при деца и младежи.
- Активна работа със семейства и лица в риск.
- Повишаването на професионалната подготовка, знания и умения на специалистите, работещи в областта на превенцията на наркоманиите – медицински лица в училищата, психолози, учители, социални работници, членове на МКБППМН и други.
- Консултиране на семейства, в които има лица със зависимости. Осигуряване на превантивни материали.

Дейности:

- Идентифициране на рискови групи за употреба на наркотици от деца и семейства;
- Въвеждане на програма „Връстници обучават връстници“;
- Провеждане на информационни кампании. Информирание на децата и учениците за видовете наркотици, зависимостите, до които водят и последствията от това;
- Разпространение на съвременни информационни превантивни материали;
- Разработване, издаване и разпространение на информационни материали за родители по проблеми, свързани с употребата на наркотични вещества и тютюнопушенето и употребата на алкохол;
- Предоставяне на информация в училищата за законовите мерки и наказания за малолетните и непълнолетните, използващи и разпространяващи наркотици;
- Усвояване на умения за превантивно поведение при ситуации в училище, вкъщи, навън, които могат да доведат до пръв достъп до наркотични вещества и тютюнопушене;
- Провеждания на проучвания – анкети, тестове. Проучване на факторите, водещи до употребата на наркотици и тютюнопушенето /анкети/;
- Селективна превенция за деца и младежи с проблемно развитие и семейна среда;
- Превенция и подкрепа на деца в риск от употребата на наркотици;
- Обучение и тренинг на лица, заети в превантивни програми и проекти.

Стратегическа задача 2 – Развиване на програми за ранна интервенция, особено за млади хора с експериментална употреба на наркотични вещества..

Стратегическа задача 3 – Подобряване на достъпа до услуги за намаляване на здравните и социални вреди за индивида и обществото.

Стратегическа задача 4 – Контрол на дейностите с наркотични вещества за медицински цели.

2.2.2. Намаляване на предлагането на наркотици.

В тази област Програмата има за цел намаляване предлагането на незаконни наркотични вещества и прекурсори чрез повишаване ефективността на правоприлагащите и контролните органи, засилване на превантивните действия срещу престъпления, свързани с наркотици и ефективно сътрудничество в рамките на съвместен и координиран подход.

Стратегическа задача 5 - Активизиране превенцията по употребата на наркотични вещества от деца и ограничаване на причините и условията, способстващи въвличането на деца в злоупотреба с наркотични вещества.

Стратегическа задача 6 - Подобряване на организацията и структурата по обезпечаване сигурността на децата в учебните и детските заведения, и на обществени места, за ограничаване на престъпленията, свързани с наркотични вещества спрямо деца.

Стратегическа задача 7 - Ограничаване, предотвратяване, пресичане и разкриване на дейността на местни и транснационални престъпни структури, осъществяващи незаконен трафик, производство, търговия, разпространение, държане, съхранение и отглеждане на наркотични вещества .

2.3. СЪВМЕСТНА ОБЛАСТ НА ДЕЙНОСТ:

2.3.1. Координация и сътрудничество.

Стратегическа задача 8 – Поддържане и развитие на институционална и експертна мрежа за изпълнение на националната и общинска политика по наркотиците.

- Осигуряване на ефективно управление и координация на местната политика по превенция на употребата на психоактивни вещества.

-Подобряване на координацията между организации и ведомства осъществяващи местна политика по наркотици и наркомании.

- Подпомагане работата на местни институции и ведомства осъществяващи дейности по превенция на наркомании.

- Подпомагане работата на национални институции и ведомства осъществяващи дейности по превенция на наркомании на територията на общината.

-Подпомагане на инициативи на неправителствени организации и доброволчески движения.

- Подпомагане въвеждането на добри практики за превенция на употребата на психоактивни вещества.

Дейности:

Партньорство с членовете на Областен съвет по наркотичните вещества – Благоевград;
Разработване и осъществяване на дейности по превенция на наркомании на Община Якоруда;

Експертно и информационно подпомагане и координиране на програми и проекти по превенция на наркомании, осъществявани от институции и организации;

Участие в осъществяването на дейности по изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците и План за действие на местно равнище;

Популяризиране на прилаганите добри практики, чрез конференции, семинари и други форуми;

Община Якоруда да бъде сигурен и благонадежден партньор в провеждането на политиката за намаляване употребата на наркотици.

Стратегическа задача 9 – Развитие на сътрудничество и обмен на информация.

Стратегическа задача 10 - Разширяване и усъвършенстване на сътрудничеството между правоприлагащите органи в национално, регионално и местно ниво.

2.3.2. Публична информационна система.

Стратегическа задача 11 – Поддържане и развитие на публичната информационна система в областта на наркотиците.

Да осигури на институции, организации, медии и общността обективна, надеждна информация по отношение на наркотиците, наркоманиите и техните последици.

- Събиране и анализ на информация за състоянието на проблема с наркотиците в общината.

- Подобряване на методите на събиране на информация.

- Разпространение на данните и информацията.

Обхват на областите: актуална ситуация; прогнозни тенденции; политика на отговор (нормативна база, институционална мрежа, програми за превенции); медии и интернет.

Дейности:

Качествени изследвания на употребата на наркотици;

Анализ на резултатите от проведените проучвания за употреба на наркотици и свързаните с тях проблеми;

Разпространение на информацията до широк кръг ползватели, чрез медии, интернет, организирани за целта семинари, конференции, кръгли маси и др. форуми.

Овладеяването на проблема с наркотиците изисква обединените усилия на държавните институции, неправителствените организации и гражданското общество.

ПРИОРИТЕТ 3. ПРЕВЕНЦИЯ НА ХИВ/СПИН.

Общинската програма за превенция на ХИВ/СПИН е израз на все по-голямата ангажираност на община Якоруда в провеждането на активни действия за ограничаване на рисковото поведение и превенция на социално значимите заболявания сред децата и младите хора в общината. Този документ представя обобщен план за действия по превенция на ХИВ/СПИН на територията на община Якоруда, посредством сътрудничество и има за основна цел - намаляване на рисковете, свързани с разпространението на човешкия имунодефицитен вирус, чрез въвеждане на система от общински превантивни политики и практики и прилагане на национални програми на местно ниво. Програмата става факт в период, когато динамичното развитие на страната превръща и града в зона с риск за и разпространение на ХИВ/СПИН. Това изисква всеобхватен и обединен политически отговор и активно включване на всички заинтересовани страни от обществения и частния сектор. Констатира се ниска възраст за започване на инжекционна употреба на наркотици и за рисково сексуално поведение. В света не съществува ефективно лечение на СПИН и ваксина против ХИВ. Превенцията е най-добрият начин за забавяне хода на разпространението на ХИВ-инфекцията. Повечето млади хора от общината ни носят рисково поведение от големите градове и чужди страни, където търсят своето препитание и образование.

България се намира на границата на две различни по вид и динамика епидемии от ХИВ. По данни на UNIADS бързото нарастване на новите случаи в региона на Източна Европа и Централна Азия се дължи на употребяващите инжекционно наркотици. Нивото на ХИВ инфекцията в България все още е ниско в общата популация, но в периода 2004 – 2012 година бележи трайна тенденция на повишаване при употребяващи инжекционно наркотици. Фактът че нивото на HIV инфекцията в България бележи в последните пет години трайна тенденция на повишаване при употребяващи инжекционно наркотици, както и открити ХИВ – позитивни лица на възраст под 18 години, които са инжекционно употребяващи, от ромска общност изискват осигуряване на комплекс от допълнителни мерки за предоставяне на услуги за намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества. Очертава се тенденция на леко повишаване на броя на носителите на вируса на Хепатит С от 2007 година насам, като през 2010 г. е отчетен най-високият процент носители на вируса във възрастовата група под 25 години. Нивото на инфектирани употребяващи наркотици с вируса на хепатит С за 2011 г. за София е 67.84%.

Основни задачи

Основана задача е повишаване информираността на децата за разпространение на ХИВ/СПИН, болести, предавани по полов път и злоупотреба с психоактивни вещества.

Работа в партньорство с институциите и структурите на гражданското общество за провеждане на информационни кампании и програми за: повишаване информираността на населението, осъществяване на значителни позитивни промени в общностните норми и нагласи, формиране на отговорно отношение към собственото здраве, социално отговорно поведение към хората, живеещи с ХИВ/СПИН, промоция на репродуктивно и сексуално здраве.

Увеличаване броя на професионалисти от средите на образованието, социалните дейности, местните власти, структурите на гражданското общество в дейности по превенция на ХИВ/СПИН.

Привличане на медицински специалисти в дейности, насочени към ограничаване разпространението на ХИВ-инфекцията и свързаните с това проблеми.

Ангажиране на училищната общност и ученически структури за подкрепа и участие в дейности по превенция на рисково поведение и промоция на здраве.

Информационни кампании за намаляване дискриминацията спрямо заразените с ХИВ лица, техните семейства, както и към представителите на рисковите групи.

Разширяване и усъвършенстване на системни здравно-образователни дейности по превенция на ХИВ/СПИН и рисково поведение и промоция на здравословен начин на живот в общността.

Приоритетни мерки сред младите хора.

Стимулиране на училищната политика по прилагане на класни и извънкласни форми на обучение, свързани с превенция на рисково поведение и промоция на здравословен начин на живот.

Подпомагане изграждането на отговорно и здравословно сексуално поведение на основата на добра осведоменост и развити социални умения, умения за вземане на решения, поемане на отговорност и управление на риска.

Въвличане на младите хора в разработването и прилагането на програми за техните връстници - „Връстници обучават връстници“. Осъществяване на здравно-образователна работа сред младите хора на групово и индивидуално равнище.

Специален фокус към деца и младежи в риск (отпаднали от системата на образованието, с поведенчески отклонения, млади закононарушители и др.) и техните семейства.

Ангажиране на млади родители в превенция на рисково поведение и промоция на здраве в контекста на отговорното родителство.

Приоритетни мерки сред уязвими групи. Специфични направления за дейности по превенция на ХИВ/СПИН сред уязвимите групи.

Прилагане на недискриминиращи мерки спрямо лицата, принадлежащи към уязвимите групи.

Лица с проблемна употреба на наркотични вещества и тяхното социално обкръжение.

Представители на ромски общности:

Осъществяване на пряка здравно-образователна и социално-психологическа работа и прилагане на модели на системно консултиране с представители на рисковите подгрупи.

Комплексен интервенционен подход, предвид множествеността на рисковите поведенчески фактори сред представители на ромските общности, включващ работа с общността, групи и индивиди.

Провеждане на беседи за начините за предпазване от нежелана бременност, болести предавани по полов път и опасностите от ранните и родствени бракове.

Разширяване обхвата на системата за мотивиране и консултиране за доброволно изследване за ХИВ.

Насърчаване на сътрудничеството между организации, ангажирани с превантивни дейности в ромски общности.

Включване на лидери от общностите в разработването и прилагането на превантивни дейности.

Комплексен подход в превенцията на рисковото поведение сред целевата група, в т.ч. превенция на трафика на хора с цел сексуална експлоатация и превенция на употребата на психоактивни вещества.

Лица със специфични и особени нужди и/или в множествен риск:

Подобряване на достъпа до услуги, свързани с превенция на ХИВ/СПИН.

Активно идентифициране и включване в превантивни програми и в такива за намаляване на щетите за лица, напускащи местата за лишаване от свобода.

Прилагане на специфични дейности и подходи по превенция на ХИВ/СПИН сред лицата с физически и психически увреждания.

Разработване и прилагане на интегрирани програми, осигуряващи комплексен подход в превенцията на ХИВ/СПИН сред лицата в риск.

Подобряване на капацитета и качеството на услугите:

Подпомагане внедряването на местно ниво на механизмите за изпълнение на дейностите, залегнали в Националната програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН.

Прилагане на научно базирана методология за превенция на ХИВ/СПИН и подкрепа на системата за обмен на информация и добри практики сред участниците в превантивния процес.

Обучение на професионалисти и доброволци, ангажирани с превенцията на ХИВ/СПИН (консултиране, насочване, водене на случай, изследвания и др.)

Участие в организирането и провеждането на проучвания, свързани с ХИВ/СПИН сред общността, младите хора и групи в повишен риск.

Организационна подкрепа на национални и регионални кампании по доброволно консултиране и изследване за ХИВ сред различни групи от населението.

ПРИОРИТЕТ 4. ПРЕВЕНЦИЯ НА ТРАФИК НА ХОРА.

Трафикът на хора в световен мащаб представлява сериозно нарушение на човешките права. Той накърнява честта и достойнството на жертвите, а в някои случаи и правото им на живот. Като форма на организирана престъпност трафикът на хора подкопава основните принципи на законовия ред и демократичните стандарти на обществото. Транснационалният характер на явлението изисква обединените усилия на всички ангажирани с проблема институции на национално, регионално и международно ниво. Ново направление, съгласно Закона за борба с трафика на хора (ЗБТХ) е, че българските общини имат редица ангажименти по осъществяване на мерките за предотвратяване и противодействие на трафика на хора на местно ниво, както и обезпечаване на мерките за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора, особено на жени и деца. разширяване на дейностите по превенция сред подрастващите и техните родители и учители, етническите малцинства, на гранично-пропускателните пунктове за предотвратяването на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация, както и на трафика на деца.

Трябва да се разширят дейностите по превенция сред подрастващите и техните родители и учители, етническите малцинства за предотвратяването на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация, както и на трафика на деца.

Проблемна ситуация:

Трафикът на хора е организирана криминална дейност, чиято цел е висока печалба чрез трудова и сексуална експлоатация. Най-застрашени групи са децата и младите хора, тъй като те все още нямат натрупан социален и емоционален опит, не могат да разпознават рисковите ситуации и следователно могат да бъдат лесно манипулирани и превърнати в жертви на трафик.

Цел:

Повишаване осведомеността на обществото и рисковите групи (жени, деца, представители на етническите малцинства, безработни и социално слаби) по проблемите на трафика на хора; разработване на механизми за неговото ограничаване и създаване на обществена непримиримост към това явление.

Повишаване на информираността на учениците за престъплението „трафик на хора“ и развиване на умения за разпознаване на рисковите ситуации.

Основни задачи

В община Якоруда трябва да се направи оценка на актуалната ситуация, готовността на институциите и организациите да прилагат националната програма и законодателство, информираността и нагласите на населението и рисковите групи към проблема, необходимите превантивни действия и ресурсната им обезпеченост. Да се провеждат обучения и тренинги на лицата, пряко ангажирани с дейности по превенция на трафика

на хора и провеждане, на база на оценката на ситуацията, на информационна кампания сред рисковите групи. Създаване на мрежа от партньори за сътрудничество и взаимодействие.

Повишаване на квалификацията на лицата, ангажирани с дейности по превенция и противодействие на трафика на хора и изграждане на капацитет за кандидатстване и участие в проекти.

Създаване на организация за проучване, анализ и отчетност на статистически данни във връзка с трафика на хора.

Оказване на помощ и съдействие на жертвите на трафик на хора и защита на техните права. Преодоляване на последиците от трафика на хора и реинтегриране на жертвите в обществото. Включване на жертвите на трафик в подходящи форми на обучение и квалификация. Осигуряване на механизъм за оказване на медицинска и психологическа помощ за закрила на жертвите на трафик на хора.

Информационна кампания за запознаване на населението с проблема "трафик на хора" и представяне на добри практики в превенцията на трафика на хора. Разширяване на обхвата на обучението по правата на човека и правата на детето в средното образование и предучилищната подготовка и възпитание, като се използват възможностите на общообразователната подготовка, извънкласните и извънучилищни дейности.

Разяснителни дейности по правата на жертвите на трафик на хора и на възможностите за оказване на помощ и закрила сред представители на рисковите групи (особено сред етническите малцинства и в икономически слабо развитите общности).

Включване на изявени лидери от ромските общности в противодействието на трафика на хора сред ромските общности.

Провеждане на информационни кампании за повишаване на осведомеността на обществеността по въпросите свързани с миграционните процеси, както и за риска от нерегламентирана заетост и експлоатация.

Популяризиране на горещата телефонна линия за деца жертви на насилие 116 111.

Провеждане на изследвания и организиране на информационни кампании: провеждане на информационни кампании за превенция на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация, включително издаване и разпространение на информационни материали; провеждане на информационни кампании за повишаване на осведомеността на рисковите групи по проблемите на трафика на хора; провеждане на информационна кампания за повишаване на осведомеността на обществото по проблемите на трафика на хора.

Включване на обучителен модул на тема „Трафик на хора: причини, идентификация и закрила на жертвите“.

Организиране и провеждане на специализирано обучение на служителите и социалните работници, за работа с деца, преживели насилие и/или станали жертви на трафик на хора. Обучения на служителите в институциите, работещи по проблемите на трафика за спецификата на работата с ромската етническа група и начини за превенция. Обучения учители за начините на превенция в училищна среда. Обучение на трудови посредници от териториалните поделения на Агенция по заетостта с цел увеличаване на информираността им по проблемите на хора, станали жертви на трафика на хора, както и умения за идентифициране на жертвите.

Разработване на мерки за ограничаване и предотвратяване използването на Интернет за привличане на потенциални жертви на трафик на хора.

Преодоляване на последиците от трафика на хора и реинтегриране на жертвите в обществото чрез оказване на помощ, съдействие и защита.

VII. УПРАВЛЕНИЕ, ФИНАНСИРАНЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВО.

Настоящата програма се приема на основание Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, Закона за закрила на детето и в изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на асоциалното поведение и престъпленията на малолетни и непълнолетни и Плана за нейното изпълнение.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е структурата за управление и координация на дейностите в изпълнение на програмата. Нейните правомощия са определени, съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Местната комисия е постоянно действащ орган за координация дейността на институции и организации по прилагането на международни, национални, общински нормативни документи, свързани с превенцията и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и превенция на асоциалното поведение на децата.

Изпълнението на настоящата програма се осъществява чрез конкретизация на задачите в годишните планове за работа на общинската администрация, МКБППМН, Директори на училища, УКПППУ, Дирекция „СП“ - Якоруда, РУП – Разлог, Инспектор Детска педагогическа стая - Разлог, Участък „Полиция“ – Якоруда, Дирекция „Бюро по труда“ – Разлог, Филиал - Якоруда, Районен съд – Разлог, Районна прокуратура - Разлог и други.

Финансирането на дейностите за реализиране на програмата се осигурява от общинския бюджет, от държавно-делегирана дейност, както и от проекти по оперативни програми на Европейския съюз.

VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Дейности и мероприятия за реализация на основните задачи:

1. Приемане на отчет за предходната 2015 г. и Програма за дейността на МКБППМН за 2016 г.

Срок: месец януари

Отг.: секретар МКБППМН

2. Провеждане на периодични заседания на МКБППМН за 2016 г.

Срок: Периодичен /Примерни дати: 29.01. /12.06. /20.09. /12.12.2016 г.

Отг.: секретар МКБППМН

3. Системен контрол и проверка за спазване на нормативната уредба и законово регламентирани процедури заложен в Закона за БППМН.

Срок: постоянен

Отг.: секретар МКБППМН

4. Превантивност по отношение на работата с деца, намиращи се в неблагоприятна за тях среда, създаваща предпоставки и нагласи за извършване на противообществени прояви и агресия.

Срок: постоянен

Отг.: Отдел „ЗД“, общ. възпитатели, секретар МКБППМН

5. Организиране и провеждане на различни мероприятия и инициативи за утвърждаване на човешките добродетели в учениците.

Срок: постоянен

Отг.: секретар МКБППМН

6. Местната комисия за БППМН, съвместно с отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ - Якоруда, редовно извършва:

- работа с малолетни и непълнолетни деца в риск и техните семейства, нуждаещи се от консултации и грижа относно тяхната социална защита, развитие и реализация;
- сътрудничество и взаимодействие при разглежданите от Местната комисия възпитателни дела по Глава III от Закона за БППМН и привеждане в изпълнение на мерки по чл. 13 и чл. 15 от същия закон;
- осигуряване на социална подкрепа при осъществяване на реинтеграцията за връщане на деца в семейна среда.
- ежемесечен съвместен обход за идентифициране на просещи деца и деца на улицата на територията на община Якоруда;

Срок: постоянен

Отг.: секретар МКБППМН, обществени възпитатели и отдел "Закрила на детето"

7. Местната комисия за БППМН проучва:

- причините за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните от съответното училище;
- факторите, застрашаващи сигурността на учениците;
- проблемите на учениците, живеещи в неблагоприятна среда.
- обекти и места, предразполагащи ползването и употребата на алкохол, тютюнопушене и наркотични вещества / питейни заведения, дискотеки, кафетерии, паркове, градини, игрални и интернет зали, пустеещи и необитавани постройки и др./

Срок: постоянен

Отг.: секретар Местна комисия за БППМН

8. Съвместна превантивна дейност на Местната комисия за БППМН, инспектор ДПС и ОЗД.

- организиране на семинари, лекции и дискусии с участието на Секретаря на ЦКБППМН, обучени лектори, психолози и лекари във връзка с тежките последствия от злоупотребата с наркотичните вещества и алкохол и противообществените прояви като следствие от тях;
- организиране на лекции във връзка с агресията в училищата, трафика на хора, употребата на наркотични вещества, тютюнопушене, алкохол и др.;
- насочване на родители и деца към Консултативния кабинет към МКБППМН за специализирана помощ;
- оказване на психолого-педагогическа подкрепа на деца в риск и деца в тежко социално положение;
- организиране на специални мероприятия – екскурзии, походи, посещения на концерти, благотворителни мероприятия по повод празници или значими събития, в които активно да бъдат включени деца в неравностойно положение, в риск, с наложена възпитателна мярка или склонни към агресия или извършване на противообществени прояви;
- продължаване практиката за участие на децата от социалните институции и местни деца, с които работят обществените възпитатели, в неделното училище и неделните празнични богослужения,

както и кръщаването със съгласие на родителите на некръстени деца и приобщаването им към християнските ценности и добродетели;

- индивидуална работа с децата за психо-емоционалното им стабилизиране и изграждането на нова ценностна система с помощта на беседи, разговори, тестове /писмени, устни, рисунки и пр./

Срок: постоянен

Отг: Председател и секретар на МКБППМН

9. Активни мероприятия по противодействие на засилващата се агресия сред учениците и децата в неравностойно социално положение:

- разработване на методика на работа по отношение на детската агресия
- изготвяне на специални брошури, рекламни материали и пр., даващи указания и съвети на ученици, родителите, възпитатели и учители
- включване на агресивни деца, ученици и неформални лидери в извънкласни дейности и в процесите на ученическото самоуправление
- неутрализация на всички извънучилищни фактори, които могат да предизвикат агресия в поведението сред децата и учениците

Примерни варианти и мероприятия:

- Провеждане на конкурс за рисунка на тема: „Толерантност“;
- Конкурс за есе на тема : „Заедно срещу зависимостите“;
- Издаване на дигляни с дискуссионни проблеми, свързани с наркотиците, с примерни теми: „Наркотиците и другите зависимости“, „Наркотиците – митове и реалност“ и др.;
- Включване в проекта „Училище без насилие“, изпълняван от УНИЦЕФ, ДАЗД, Министерство по образованието и науката и други институции с цел създаване на безопасна и подкрепяща среда в училище чрез директна работа с деца, учители и родители;
- Организиране на среща-разговор с представители на прокуратурата, медицината и други ангажирани по проблемите на малолетната престъпност институции, както и хора, минали през ада на наркотиците и алкохолната зависимост и „търсеци нов живот“;
- Организиране на екскурзии, походи, посещение на театрални и филмови постановки и премиери;
- Награди за участниците в конкурсите, състезанията, дискусиите и игрите;

Срок: постоянен

Отг.: секретар Местна комисия за БППМН, инспектор ДПС, Отдел „ЗД“

10. Участие на инспектор ДПС в дейността на Местната комисия за БППМН:

- представя необходимата информация относно структурата, динамиката и тенденциите в развитието на детската престъпност;
- прави конкретни предложения за въздействие върху малолетните и непълнолетните водени на отчет в Детска педагогическа стая (ДПС).

Срок: постоянен

Отг.: инспектор Детска педагогическа стая

11. Контрол и ръководство на дейността на обществените възпитатели.

Срок: постоянен

Отг.: секретар Местна комисия за БППМН

12. Редовна информация за мероприятията, програмата, отчетите, заседанията, възпитателните дела и решенията на МКБППМН на обособения към официалния сайт на община Якоруда.

Срок: постоянен

Отг.: секретар Местна комисия за БТТПМН

13. Извършване на проверки и контрол на питейните и увеселителни заведения, игралните клубове и компютърни зали по спазване на Наредба № 1 на Общински съвет

Срок : постоянен

Отг.: Секретар МКБППМН

14. Изготвяне на Отчет за дейността на Местната комисия за БППМН до Централната комисия за БППМН за 2015 г.

Срок: месец януари 2016 г.

Отг.: секретар Местна комисия за БППМН

15. Изготвяне на статистически отчет: в края на календарната година до Териториално Статистическо бюро - Благоевград за дейността на Местната комисия за БППМН.

Срок: месец януари 2016г.

Отг.: секретар Местна комисии за БППМН

Изготвил: Зеривка Иланска

Секретар на МКБППМН - Община Якоруда

Съгласувал: Магдалена Богданова

*Заместник кмет на Община Якоруда и
Председател на МКБППМН*

ИНЖ. НУРЕДИН КАФЕЛОВ

Кмет на Община Якоруда

